

მცენარეთა დაცვის სახელმწიფო კონტროლის 2026 წლის პროგრამა

მუხლი 1. შესავალი

1. აღნიშნული პროგრამა შემუშავებულია „სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის“, „პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების შესახებ“ და „სავალდებულო სერტიფიცირებისადმი დაქვემდებარებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ჯიშების გასავრცელებლად დაშვებისა და მეთესლეობის შესახებ“ საქართველოს კანონების მოთხოვნების შესაბამისად და წარმოადგენს ფიტოსანიტარიული სახელმწიფო კონტროლის 2026 წლის სამოქმედო გეგმას.
2. მცენარეთა დაცვის სახელმწიფო კონტროლი მოიცავს სახელმწიფო პროგრამით გათვალისწინებული მცენარეთა საკარანტინო და არასაკარანტინო მავნე ორგანიზმების კონტროლს, ლაბორატორიულ გამოკვლევებს, პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების შემოტანასთან, მარკირებასთან, შენახვასთან, წარმოებასთან (დაფასობასთან), რეალიზაციასთან, გამოყენებასთან დაკავშირებული პირების საქმიანობის კონტროლს, პესტიციდების ხარისხის კონტროლს და შესაფუთი ხის მასალის მარკირების უფლების მქონე პირების კონტროლს.
3. პროგრამით გათვალისწინებული ღონისძიებების განხორციელება ხელს შეუწყობს: ქვეყნის ფიტოსანიტარიული მდგომარეობის შესწავლასა და შეფასებას, ქვეყანაში „სანიმუშო სასოფლო-სამეურნეო პრაქტიკის“ დანერგვას, მოსალოდნელი ეკონომიკური ზარალის თავიდან აცილებას, ქვეყნის მოსახლეობის უვნებელი სურსათით უზრუნველყოფას, საექსპორტო პოტენციალის გაზრდას, მოსახლეობის ჯანმრთელობისა და გარემოს დაცვას, შიდა ბაზრის ეფექტიან ფუნქციონირებას.

მუხლი 2. პროგრამის განხორციელების საფუძვლები

1. პროგრამის განხორციელების სამართლებრივი საფუძველია: სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსი; FAO-ს „პესტიციდების განაწილებისა და გამოყენების წესების საერთაშორისო კოდექსი“; „როტერდამის კონვენცია ცალკეული საშიში ქიმიური ნივთიერებებითა და პესტიციდებით საერთაშორისო ვაჭრობის სფეროში წინასწარ დასაბუთებული თანხმობის პროცედურის შესახებ“; „პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების შესახებ“ საქართველოს კანონი; „ფიტოსანიტარიული სერტიფიკატისა და რეექსპორტის ფიტოსანიტარიული სერტიფიკატის ფორმებისა და გაცემის წესის დამტკიცების

შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2010 წლის 31 დეკემბრის №427 დადგენილება; „ფიტოსანიტარიული სასაზღვრო-საკარანტინო და ვეტერინარული სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლის განხორციელების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2019 წლის 20 სექტემბრის №463 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის - „ბაზარზე განთავსებული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების კონტროლის და ნიმუშის აღების წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №447 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის-„პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების მარკირების წესის“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №427 დადგენილება; „პესტიციდების მდგრადი გამოყენების მისაღწევად გასატარებელი ღონისძიების დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 13 მაისის № 215 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის - „პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების შენახვის, ტრანსპორტირების, რეალიზაციისა და გამოყენების წესების“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №451 დადგენილება; „იმ ბიზნესოპერატორის აღიარების წესი, რომლის საქმიანობა დაკავშირებულია მცენარეთა დაცვის სფეროსთან“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 13 დეკემბრის №590 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის- „პესტიციდების წვრილი დაფასოების ორგანიზების წესის“ დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2013 წლის 31 დეკემბრის №437 დადგენილება; „საქართველოში გამოსაყენებლად ნებადართული აგროქიმიკატების სახელმწიფო კატალოგის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2025 წლის 01 აგვისტოს №2-472 ბრძანება; საქართველოში გამოსაყენებლად ნებადართული პესტიციდების სახელმწიფო კატალოგის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრის 2025 წლის 26 ნოემბრის №2-729 ბრძანება; „ტექნიკური რეგლამენტის - „შესაფუთი ხის მასალის რეგულირების წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 14 სექტემბრის №477 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის - „კარტოფილის კიბოს კონტროლის წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2015 წლის 25 ივნისის №305 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის - „სიმინდის დასავლეთის ხოჭოს წინააღმდეგ ბრძოლის წესის“ დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 11 იანვრის №11 დადგენილება; „კარტოფილის ცისტანი ნემატოდების კონტროლის წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 1 ივლისის №302 დადგენილება“; „ტექნიკური რეგლამენტის - „კარტოფილის რგოლური სიდამპლის კონტროლის პროცედურების

დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 15 დეკემბრის № 553 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის - „კარტოფილის მურა სიდამპლის კონტროლის პროცედურების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2017 წლის 29 დეკემბრის №602 დადგენილება; „სათესლე კარტოფილის ბაზარზე განთავსების პირობების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 28 ოქტომბრის №649 დადგენილება; „ტექნიკური რეგლამენტის – კარტოფილის რწყილის სახეობების: *Epitrix cucumeris* (Harris), *Epitrix papa* sp. n.; *Epitrix subcrinita* (Lec.) და *Epitrix tuberis* (Gentner) წინააღმდეგ ბრძოლის წესის დამტკიცების თაობაზე ტექნიკური რეგლამენტის – კარტოფილის რწყილის სახეობების: *Epitrix cucumeris* (Harris), *Epitrix papa* sp. n.; *Epitrix subcrinita* (Lec.) და *Epitrix tuberis* (Gentner) წინააღმდეგ ბრძოლის წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 2 ივლისის №404 დადგენილება; „საზეთე და საბოჭკოე კულტურების თესლის ბაზარზე განთავსების პირობების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 28 ოქტომბრის №648 დადგენილება; „მარცვლეული კულტურების თესლის ბაზარზე განთავსების პირობების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 20 იანვრის №45 დადგენილება; „ბოსტნეულისა და ბღჩეულის თესლის ბაზარზე განთავსების პირობების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 20 იანვრის №44 დადგენილება; „საფურაჟე კულტურების თესლის ბაზარზე განთავსების პირობების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 20 იანვრის №46 დადგენილება; „შაქრის ჭარხლისა და ცხოველის საკვები ჭარხლის თესლის ბაზარზე განთავსების პირობების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 17 იანვრის №37 დადგენილება; „ხეხილოვანი კულტურების გასამრავლებელი მასალისა და ხილის წარმოებისთვის გამიზნული ნერგების ბაზარზე განთავსების პირობების დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 17 იანვრის №40 დადგენილება; ტექნიკური რეგლამენტის – ციტრუსოვანთა ჩინური ხარაბუზას *Anoplophora chinensis* (Forster) წინააღმდეგ ბრძოლის წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2020 წლის 16 ოქტომბრის №630 დადგენილება.

2. პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების სახელმწიფო კონტროლი განხორციელდება ქიმიური და ბიოლოგიური მცენარეთა დაცვისა და აგროქიმიური საშუალებების მწარმოებელ (დამფასობებელ), შემნახველ საწარმოში, პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების სარეალიზაციო ქსელში.

3. სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებლად საჭირო თანხები ანაზღაურდება სახელმწიფო ბიუჯეტით გათვალისწინებული ასიგნებებიდან.

მუხლი 3. პროგრამის მიზნები

პროგრამის მიზანია:

ა) საქართველოში წარმოებული მცენარეების, მცენარეული პროდუქტის საექსპორტო პოტენციალის ხელშეწყობის მიზნით, წარმოებისა და დასაწყობების ადგილებში ქვეყანაში არარეგისტრირებული საკარანტინო მავნე ორგანიზმების გავრცელების პრევენციისათვის მათი არსებობის და ქვეყნის ტერიტორიაზე რეგისტრირებული საკარანტინო მავნე ორგანიზმების გავრცელების არეალის დადგენა;

ბ) ქვეყნის ტერიტორიაზე მავნე ორგანიზმების მონიტორინგი, მათი მასობრივი გავრცელებით გამოწვეული მცენარის სიჯანსაღის საფრთხისა და სოფლის მეურნეობაში დიდი ეკონომიკური ზარალის თავიდან ასაცილებლად;

გ) პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების რეგულირება მათი მიმოქცევისა და გამოყენებისას. პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების წარმოების (დაფასობის), შემნახველი და სარეალიზაციო ობიექტების, ბაზარზე განთავსებული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების ხარისხის, მარკირების სახელმწიფო კონტროლისა და მონიტორინგის განხორციელება მაღალი, ხარისხიანი და უვნებელი მოსავლის მიღების და მოქმედი წესების დარღვევების აღმოფხვრის მიზნით.

მუხლი 4. პროგრამის განხორციელების უფლებამოსილება

1. სახელმწიფო კონტროლს ახორციელებენ სააგენტოს უფლებამოსილი პირები.

2. სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისას გამოვლენილ ადმინისტრაციულ სამართალდარღვევებზე სურსათის/ცხოველის საკვების უვნებლობის, ვეტერინარიისა და მცენარეთა დაცვის კოდექსის 65-ე, 72-ე და 74-ე მუხლების საფუძველზე სააგენტოს უფლებამოსილი პირი გამოწერს საჯარიმო ქვითარს.

მუხლი 5. საკარანტინო და არასაკარანტინო მავნე ორგანიზმების ზედამხედველობა და მონიტორინგი

1. „ვიტოსანიტარიული სასაზღვრო-საკარანტინო და ვეტერინარული სასაზღვრო-საკარანტინო კონტროლის განხორციელების წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს

მთავრობის 2019 წლის 20 სექტემბრის №463 დადგენილებით დამტკიცებული წესის დანართით №10 განსაზღვრულია საქართველოსათვის საკარანტინო მავნე ორგანიზმების (საქართველოში არარეგისტრირებული და საქართველოში შეზღუდულად გავრცელებული) ნუსხა, რომელთა მიმართ უნდა განხორციელდეს ფიტოსანიტარიული კონტროლი მცენარეებითა და მცენარეული პროდუქტებით საერთაშორისო ვაჭრობისას, ასევე ქვეყნის შიგნით, იმპორტიორი ქვეყნებისათვის საკარანტინო მნიშვნელობის მქონე მავნე ორგანიზმებისაგან თავისუფალი ზონების, ქვეყნის ფიტოსანიტარიული მდგომარეობის, დადგენისათვის, რაც ერთ-ერთი აუცილებელი მოთხოვნაა მცენარეებითა და მცენარეული პროდუქტებით საერთაშორისო ვაჭრობის განხორციელების პროცესში.

2. საექსპორტო პოტენციალის მქონე მცენარეული პროდუქციის ექსპორტის შეუფერხებლად განხორციელების მიზნით, იმპორტიორი მხარის ფიტოსანიტარიული მოთხოვნების შესაბამისად, მოყვანისა და დასაწყობების ადგილებში პროდუქციის სახეებისა და მათთვის დამახასიათებელი სპეციფიური საკარანტინო და სხვა რეგულირებადი მავნე ორგანიზმების გამოსავლენად, ასევე ფიტოსანიტარიული მდგომარეობის შეფასებისათვის განხორციელებული კონტროლისას აღებული ნიმუშების ლაბორატორიული გამოკვლევები.

3. მცენარის, მცენარეული პროდუქტისა და სხვა ფიტოსანიტარიული რეგულირებადი ობიექტის მწარმოებელ, გადამამუშავებელ ან/და დისტრიბუტორ ბიზნესოპერატორთა სახელმწიფო კონტროლის განხორციელებისათვის „სავალდებულო სერტიფიცირებისადმი დაქვემდებარებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ჯიშების გასავრცელებლად დაშვებისა და მეთესლეობის შესახებ“ საქართველოს კანონის მე-12 მუხლის, „მცენარის, მცენარეული პროდუქტისა და სხვა ფიტოსანიტარიული რეგულირებადი ობიექტის მწარმოებელ, გადამამუშავებელ ან/და დისტრიბუტორ ბიზნესოპერატორთა ვალდებულებებისა და მათი აღრიცხვის წესის დამტკიცების თაობაზე“ საქართველოს მთავრობის 2016 წლის 29 დეკემბრის №619 დადგენილების, „სავალდებულო სერტიფიცირებისადმი დაქვემდებარებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ჯიშების თესლისა და სარგავი მასალის ეტიკეტირების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 13 ივნისის №336 დადგენილების, „სავალდებულო სერტიფიცირებისადმი დაქვემდებარებული სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ჯიშების თესლისა და სარგავი მასალის სერტიფიცირების წესის დამტკიცების შესახებ“ საქართველოს მთავრობის 2018 წლის 13 ივნისის №337 დადგენილების შესაბამისად, ქვეყნის მასშტაბით, სანერგე მეურნეობებში ფიტოსანიტარიული მდგომარეობის შეფასების, სსიპ

სოფლის მეურნეობის სამეცნიერო-კვლევით ცენტრთან ერთობლივად ინსპექტირებების განხორციელების მიზნით, კვალიფიციური სანერგე მეურნეობების მიერ წარმოებული სარგავი მასალის ჯიშობრივი და ფიტოსანიტარული კონტროლის განხორციელება და საჭიროების შემთხვევაში, ნიმუშების აღება ხორციელდება „საკვალიფიკაციო მოთხოვნები სანერგე მეურნეობისთვის, რომელიც აწარმოებს ხეხილის გასამრავლებელ მასალასა და ნერგებს“ საქართველოს მთავრობის 2021 წლის 28 სექტემბერის №478 დადგენილების დანართით №5 განსაზღვრულ საკარანტინო მავნე ორგანიზმებსა და რეგულირებად არასაკარანტინო მავნე ორგანიზმებზე, რომლებისგანაც თავისუფალი უნდა იყოს ის ხეხილის გასამრავლებელი მასალა და ხილის ნერგები, რომლებიც ეკუთვნის სასოფლო-სამეურნეო კულტურათა ნუსხით განსაზღვრულ სახეობებს.

4. წლის განმავლობაში განხორციელდება:

ა) გამოსაკვლევ ზონაში მავნე ორგანიზმების არსებობის დადგენის მიზნით, მონაცემების შეგროვება, გამოკითხვა, საჭიროებისას, ნიმუშის აღება;

ბ) მცენარეებისა და მცენარეული წარმოშობის პროდუქტის მოყვანისა და დასაწყობების ადგილებში, საკარანტინო და არასაკარანტინო მავნე ორგანიზმების გამოვლენისა და დიაგნოსტიკისათვის, მონიტორინგი და ზედამხედველობა.

5. საკარანტინო და არასაკარანტინო მავნე ორგანიზმების ზედამხედველობის განსახორციელებლად და ქვეყნის ტერიტორიაზე მათი სტატუსის დასადგენად კახეთის, შიდა ქართლისა და ქვემო ქართლის, მცხეთა-მთიანეთის, სამეგრელო-ზემო სვანეთის, გურიის, იმერეთის, სამცხე-ჯავახეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონებში, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ქ.თბილისის ტერიტორიებზე, დაგეგმილია მცენარეებისა და მცენარეული პროდუქტების ნიმუშების აღება, გეგმით გათვალისწინებული მცენარეთა მავნე ორგანიზმების ლაბორატორიული კვლევების (ანალიზის) და დიაგნოსტიკისათვის. სულ გეგმით გათვალისწინებულია **1130** ერთეული ლაბორატორიულ-დიაგნოსტიკური კვლევის ჩატარება (დანართი №3.1)

6. მცენარეთა დაცვის სახელმწიფო კონტროლის პროგრამის გახორციელების პროცესში, ფიტოსანიტარული რისკების გათვალისწინებით, მცენარეთა სიჯანსაღისთვის საფრთხის შემცველი მავნე ორგანიზმების ან ახალი მავნე ორგანიზმის გამოჩენისას გეგმით გათვალისწინებულია მცენარეთა მავნე ორგანიზმების კვლევა, მათი იდენტიფიცირების მიზნით, გეგმით გათვალისწინებულია სავარაუდოდ **70** ლაბორატორიული კვლევა (ენტომოლოგიური,

მიკოლოგიური, ვირუსოლოგიური, ბაქტერიოლოგიური, ჰელმინთოლოგიური, ჰერბოლოგიური). დანართი №3.1-ის მიხედვით.

7. კვალიფიციურ სანერგე მეურნეობებში სამეცნიერო-კვლევითი ცენტრის მომართვის საფუძველზე, მავნე ორგანიზმების დიაგნოსტიკის მიზნით კახეთის, შიდა ქართლისა და ქვემო ქართლის, მცხეთა-მთიანეთის, სამეგრელო-ზემო სვანეთის, გურიის, იმერეთის, სამცხე-ჯავახეთის, რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის რეგიონებში, აჭარის ავტონომიური რესპუბლიკისა და ქ.თბილისის ტერიტორიებზე, (ენტომოლოგიური, მიკოლოგიური, ვირუსოლოგიური, ბაქტერიოლოგიური) ანალიზი (ლაბორატორიული გამოკვლევა) ჩატარდება სავარაუდოდ **731** ნიმუშს. (დანართი №3.2) კონკრეტული ლაბორატორიული კვლევების რაოდენობები დანართი №3.2 არის სავარაუდო და შეიძლება შეიცვალოს ჯამური ღირებულების ფარგლებში და ერთეული ლაბორატორიული კვლევის ღირებულების უცვლელად.

მუხლი 6. პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების კონტროლი

1. წლის განმავლობაში განხორციელდება პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების წარმოების დაფასოების, მარკირების, შენახვის, რეალიზაციის და გამოყენების საქართველოს კანონმდებლობით განსაზღვრული მოთხოვნების შესრულების შემოწმება (ზედამხედველობა) და პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების ხარისხის მონიტორინგი - ნიმუშების აღება.

2. 2025 წლის დეკემბრის მონაცემებით აღრიცხულია პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების **594** სარეალიზაციო ობიექტი. 2026 წელს განხორციელდება აღნიშნული ობიექტების რაოდენობის დაზუსტება და კონტროლი: აღიარებულ სარეალიზაციო ობიექტებში გეგმური ზედამხედველობა ჩატარდება წელიწადში არანაკლებ ერთხელ და დოკუმენტური შემოწმება - არანაკლებ ორისა, ასევე, დაინტერესებული ბიზნესოპერატორების მომართვის შემთხვევაში, განხორციელდება კონტროლი აღიარების მინიჭების მიზნით, დაინტერესებული მომხმარებლის მოთხოვნის საფუძველზე - ნიმუშის აღება და ლაბორატორიული კვლევა. სარეალიზაციო

ობიექტების განლაგებიდან გამომდინარე ოპტიმიზირებული იქნება ასაღები ნიმუშების რაოდენობა.

3. პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების მონიტორინგის გეგმის შემუშავებისას გათვალისწინებულია:

ა) წინა წლების უხარისხო, ვადაგასული, არარეგისტრირებული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების გამოყენებით გამოწვეული მოსავლის დანაკარგების შემთხვევები;

ბ) სააგენტოსათვის მომხმარებლის მიმართვის შემთხვევები;

გ) წინა წლებში განხორციელებული მონიტორინგის შედეგები;

დ) სააგენტოს მიერ საანგარიშო წელს და წინა წლებში განხორციელებული საქმიანობების შედარებითი ანალიზი.

4. ქვეყანაში აკრედიტებული ლაბორატორია „მულტიტესტი“ ახორციელებს პესტიციდების 96 მოქმედი ნივთიერებისა და აგროქიმიკატების ძირითადი კვებითი მაკრო ელემენტების რაოდენობრივ განსაზღვრას.

5. არარეგისტრირებული, ფალსიფიცირებული, ვადაგასული, გამოსაყენებლად უვარგისად მიჩნეული პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების ბაზარზე განთავსების ფაქტების აღმოფხვრის მიზნით, მონიტორინგისას 2026 წელს აღებული და გამოკვლეული იქნება სხვადასხვა დასახელების ერთკომპონენტური და ორკომპონენტური პესტიციდების სავარაუდოდ 450 ნიმუში და ერთკომპონენტური, ორკომპონენტური და სამკომპონენტური აგროქიმიკატების სავარაუდოდ – 50 ნიმუში, სულ, 500 ნიმუში (692 ანალიზი), მათ შორის:

ა) პესტიციდები:

ა.ა) ერთკომპონენტური - 300 ნიმუში (300 ანალიზი);

ა.ბ) ორკომპონენტური - 150 ნიმუში (300 ანალიზი),

ბ) აგროქიმიკატები:

ბ.ა) ერთკომპონენტური (აზოტი - N) – 25 ნიმუში (25 ანალიზი);

ბ.ბ) ორკომპონენტური (აზოტი - N + ფოსფორი - P) – 8 ნიმუში (16 ანალიზი);

ბ.გ) სამკომპონენტო (აზოტი - N + ფოსფორი - P + კალიუმი - K) – 17 ნომერში (51 ანალიზი).

6. პესტიციდების ხარისხობრივი მაჩვენებლების განსაზღვრის მიზნით, ჩატარდება 3 პესტიციდის პრეპარატული ფორმის შემადგენლობის ლაბორატორიული კვლევა საზღვარგარეთ.

მუხლი 7. ინსპექტირება

დაინტერესებული პირების მომართვის შემთხვევაში განხორციელდება მცენარის, მცენარეული პროდუქტისა და სხვა ფიტოსანიტარიული რეგულირებადი ობიექტის ვიზუალური შემოწმება (დახედვა) მავნე ორგანიზმების გამოვლენის ან/და ფიტოსანიტარიულ მოთხოვნებთან შესაბამისობის დადგენის მიზნით, ექსპორტისა და რეექსპორტის დროს.

მუხლი 8. მოსალოდნელი შედეგები

1. შესწავლილი იქნება საქართველოს ტერიტორიის ფიტოსანიტარიული მდგომარეობა, საჭიროებისას დროული ფიტოსანიტარიული ზომების დასაგეგმად და ქვეყნიდან მცენარეული პროდუქციის ექსპორტის ხელშესაწყობად.

2. შემოწმებული იქნება პესტიციდებისა და აგროქიმიკატების მწარმოებელი (დამფასოებელი), შემნახველი, სარეალიზაციო ობიექტები და მათი საქმიანობის შესაბამისობა მოქმედ კანონმდებლობასთან.

3. გამოვლენილი იქნება ფალსიფიცირებული, არარეგისტრირებული, აკრძალული, ვადაგასული და უვარგისი პესტიციდებითა და აგროქიმიკატების ბაზარზე განთავსების და გამოყენების ფაქტები.

სახელმწიფო მიზნობრივი ქვეპროგრამის „მცენარეთა დაცვა და ფიტოსანიტარიული კეთილსამედობა“
 ფარგლებში მავნე ორგანიზმებზე ნიმუშების ლაბორატორიული კვლევა

№	მცენარეთა მავნე ორგანიზმი	ნიმუშის რაოდენობა, ცალი (სულ 1130)	კვლევის შესრულების ვადები	შენიშვნა
1. მავნებლები (ენტომოლოგიური კვლევა) - 650 ნიმუში;				
1	Agrilus planipennis Fainmaire - იფანის ზურმუხტისფერი პეწიანა	50	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 15 კალენდარული დღისა	
2	Aleurocanthus woglumi - შავი ფრთათეთრა	50		
3	Anoplopora Grablipenis - აზიური ხარაბუზა	50		
4	Anoplopora Chinensis - ციტრუსოვანთა ჩინური ხარაბუზა	50		
5	Aonidiella citrina – ნარინჯოვანთა ყვითელი ფარიანა	20		
6	Carposina Sasakii - ატმის ნაყოფჭამია	50		
7	Ceratitis capitata - ხმელთაშუაზღვის ნაყოფის ბუზი	50		
8	Cydia pomonela - ვაშლის ნაყოფჭამია	50		
9	Diabrotica virgifera virgifera - სიმინდის დასავლური ხოჭო	50		
10	Frankliniella occidentalis - დასავლეთის ყვავილის თრიფსი	50		
11	Lopholeucaspis japonica (Cockerell) იაპონური ჩხირისებრი ფარიანა	20		
12	Rhagoletis pomonela - ვაშლის ბუზი	40		
13	Spodoptera littoralis - ეგვიპტური ბამბის ხვატარი	20		
14	Grapholita molesta - აღმოსავლური ნაყოფჭამია	100		

2. ბაქტერიები (ბაქტერიოლოგიური კვლევები) - 170 ნიმუში;				
1	Clavibacter michiganensis subsp sependonicus - კარტოფილის რგოლური სიდამპლე	20	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 25 კალენდარული დღისა	
2	Erwinia amylovera - ხეხილის ბაქტერიული სიდამწვრე	30		
3	Pseudomona syringae pv actinidiae - კივის ბაქტერიული სიდამპლე	20		
4	Ralstonia solanacearum - კარტოფილის მურა სიდამპლე	20		
5	Xanthomonas fragariae - ხენდროს კუთხოვანი ლაქიანობა	20		
6	Xylella fastidiosa - პირსის დაავადება (ვაზის ბაქტერიოზი)	30		
7	Xylophilus ampelinus - ვაზის ბაქტერიული ჭკნობა	30		
3. ვირუსები(ვირუსოლოგიური კვლევები) - 40 ნიმუში;				
1	Peach rosette mosaic virus - ატმის მოზაიკა	15	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 10 კალენდარული დღისა	
2	Plum pox poty virus - ქლიავის ჩოფურა (შარკა)	10		
3	Citrus tristeza closterovirus - ციტრუსოვანთა ტრისტეზა კლოსტეროვირუსი	15		
4. სოკოები(მიკოლოგიური კვლევები) – 80 ნიმუში;				
1	Guignardia citricarpa - ციტრუსოვანთა შავი სიდამპლე	30	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 25 კალენდარული დღისა	
2	Synchytrium endobioticum - კარტოფილის კიბო	30		
3	Stenocarpella maydis - სიმინდის ტაროს მშრალი სიდამპლე	20		
5. ნემატოდები (ჰელმინთოლოგიური კვლევები) – 120 ნიმუში;				
1	Bursaphelenchus xylophilus - ფიჭვის ღეროს ნემატოდა	20	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 20	
2	Ditylenchus destructor – კარტოფილის ღეროს ნემატოდა	20		
3	Globodera palida - კარტოფილის მკრთალი ნემატოდა	20		

4	Globodera rostochiensis - კარტოფილის ოქროსფერი ნემატოდა	20	კალენდარული დღისა	
5	Meloidogyne chitwoodi - კოლუმბიური მეგალე ნემატოდა	20		
6	Meloidogyne fallax - ცრუ კოლუმბიური მეგალე ნემატოდა	20		
6. მავნე ორგანიზმების გავრცელების არეალის სწრაფი ზრდის, ახალი მავნე ორგანიზმის გამოჩენასთან დაკავშირებული კვლევები				
	ენტომოლოგიური, ბაქტერიოლოგიური, ვირუსოლოგიური, მიკოლოგიური, ჰელმინთოლოგიური, ჰერბოლოგიური კვლევები საჭიროების შემთხვევაში	70		

დანართი №3.2

სახელმწიფო მიზნობრივი ქვეპროგრამის „მცენარეთა დაცვა და ფიტოსანიტარიული კეთილსაიმედოობა“

ფარგლებში მავნე ორგანიზმებზე ნიმუშების ლაბორატორიული კვლევა

№	მცენარეთა მავნე ორგანიზმი	ნიმუშის რაოდენობა, ცალი (სულ (731))	კვლევის სესრულების ვადები	შენიშვნა
1. მავნებლები (ენტომოლოგიური კვლევა) - 64 ნიმუში;				

1	<i>Agrilus planipennis</i>	2	<p>წიგნის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 15 კალენდარული დღისა</p>	
2	<i>Aleurocanthus spiniferus</i>	2		
3	<i>Aleurocanthus woglumi</i>	2		
4	<i>Anastrepha fraterculus</i>	2		
5	<i>Anastrepha ludens</i>	2		
6	<i>Anoplophora chinensis</i>	2		
7	<i>Anoplophora glabripennis</i>	2		
8	<i>Anthonomus bisignifer</i>	2		
9	<i>Anthonomus signatus</i>	2		
10	<i>Aromia bungii</i>	2		
11	<i>Bactrocera dorsalis</i>	2		
12	<i>Bactrocera tryoni</i>	2		
13	<i>Bactrocera zonata</i>	2		
14	<i>Carposina sasakii</i>	2		
15	<i>Chaetosiphon fragaefolii</i>	2		
16	<i>Choristoneura</i> spp.	2		
17	<i>Conotrachelus nenuphar</i>	2		
18	<i>Eriosoma lanigerum</i>	2		
19	<i>Homalodisca vitripennis</i>	2		
20	<i>Lopholeucaspis japonica</i>	2		
21	<i>Margarodes vitis</i>	2		
22	<i>Naupactus leucoloma</i>	2		

23	Oeomona hirta	2		
24	Pityophthorus juglandis	2		
25	Popillia japonica	2		
26	Psylla spp.	2		
27	Rhagoletis fausta	2		
28	Rhagoletis indifferens	2		
29	Rhagoletis mendax	2		
30	Rhagoletis pomonella	2		
31	Saperda candida	2		
32	Tetranychus urticae	2		
2. ბაქტერიები (ბაქტერიოლოგიური კვლევები) - 130 ნიმუში;				
1	Agrobacterium tumefaciens - ბაქტერიული კიბო	45		
2	Erwinia amylovora - ხეხილის ბაქტერიული სიდამწვრე	15		
3	Pseudomonas savastoni pv. savastoni - ზეთისხილის კვანძოვანი დაავადება	5		
4	Pseudomonas syringae pv. morsprunorum - კურკოვნების ბაქტერიული კიბო	10		
5	Pseudomonas syringae pv. Syringae - ბაქტერიული კიბო	10		
6	Rhodococcus fascians - ფოთლის ჰიპერპლაზია	5		
7	Xanthomonas arboricola pv. Pruni - კურკოვნების ფოთლის ბაქტერიული ლაქიანობა	15		
8	თხილის ბაქტერიული კიბოს გამომწვევი Pseudomonas syringae	5		

	pv. avellane			
9	Xanthomonas arboricola pv. Corylina თხილის ბაქტერიული ჭკნობის გამომწვევი	5		
10	Xylella fastidiosa	15		
3. ვირუსები (ვირუსოლოგიური კვლევები) - 127 ნიმუში;				
1	Apple chlorotic leaf spot virus - ვაშლის ქლოროზული ლაქიანობის ვირუსი	20	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 10 კალენდარული დღისა	
2	Apple mosaic virus - ვაშლის მოზაიკური ვირუსი	10		
3	Apple stem-grooving virus - ვაშლის ღეროს დაღარვის ვირუსი	5		
4	Apple stem-pitting virus - ვაშლის ორმოსებრი ღეროს ვირუსი	5		
6	Arabis mosaic virus - არაბისის მოზაიკის ვირუსი	5		
8	Blueberry shock virus - მოცვის შოკის ვირუსი	5		
9	Blueberry shoestring virus - მოცვის თასმისებრი ვირუსი	5		
10	Cherry leaf roll virus - ბლის ფოთლის დახვევის ვირუსი	10		
11	Cucumber mosaic virus - კიტრის მოზაიკის ვირუსი	5		
12	Peach rosette mosaic virus - ატმის მოზაიკა	5		
13	Plum pox poty virus - ქლიავის ჩოფურა (შარკა)	20		
14	Prunus necrotic ringspot virus - ქლიავის ნეკროზული რგოლოვანი ლაქიანობის ვირუსი	5		
15	Raspberry bushy dwarf virus - ჟოლოს ბუჩქოვანი ჯუჯიანობის ვირუსი	2		
16	Raspberry ringspot virus - ჟოლოს რგოლოვანი ლაქიანობის	5		

	ვირუსი			
17	Tobacco ringspot virus - თამბაქოს რგოლოვანი ლაქიანობის ვირუსი	10		
18	Tomato black ring virus - ტომატის შავი რგოლოვანი ლაქიანობის ვირუსი	5		
19	Strawberry latent ringspot virus - მარწყვის ლატენტური რგოლოვანი ვირუსი	5		
4. სოკოები (მიკოლოგიური კვლევები) – 201 ნიმუში;				
1	Apiosporina morbosa - შავი კვანძოვანი კიბო	5	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 30 კალენდარული დღისა	
2	Armillaria mellea - არმილარიოზი	15		
3	Chondrostereum purpureum - კურკოვნების ვერცხლისფერი ჭკნობა	10		
4	Diaporthe strumella - მოცხარის ფომოფსისი	2		
5	Diaporthe vaccinii - მოცვის ფომოფსისი	5		
7	Exobasidium vaccinii - მოცვის ფოთლების გალიანობა	5		
8	Geosmithia morbida - კაკლის კიბო	2		
9	Glomerella cingulata - ანთრაქნოზი	20		
10	Godronia cassandrae - მოცვის კიბო	5		
11	Gymnosporangium spp. - კვიპაროზისებრთა ჟანგა	5		
12	Microsphaera grossulariae - მოცხარის ნაცარი	2		
13	Neofabraea alba - ვაშლის ქერქის კიბო	10		
14	Neofabraea malicorticis - ვაშლის ანთრაქნოზი	10		

15	Neonectria ditissima - ვაშლის და მსხლის კიბო	10		
16	Peronospora rubi - მაცვლის ჭრაქი	2		
17	Phyllosticta solitaria - ვაშლის ლაქიანობა	10		
18	Phymatotrichopsis omnivora - ფესვის ტეხასური სიდამპლე	10		
19	Phytophthora cactorum - ვაშლის ფესვის ლპობა	15		
20	Phytophthora cambivora - ტყის ჯიშების ფესვების ლპობა	2		
21	Phytophthora cryptogea - პომიდვრის ფესვის ლპობა	2		
22	Phytophthora ramorum - მუხის ფიტოფტოროზი	10		
23	Phytophthora sp. - ფიტოფტოროზი	5		
24	Rosellinia necatrix - ფესვის თეთრი სიდამპლე	2		
25	Sclerophora pallida - იფნის სკლეროფორა	2		
26	Verticillium albo-atrum - ვერტიცილიოზური ჭკნობა	15		
27	Verticillium dahliae - ვერტიცილიოზური ჭკნობა	20		
5. ნემატოდები (ჰელმინთოლოგიური კვლევები) – 80 ნიმუში;				
1	Ditylenchus dipsaci - ღეროს ნემატოდა	5	ნიმუშის ჩაბარებიდან არაუმეტეს 20 კალენდარული დღისა	
2	Meloidogyne arenaria - არაქისის გალიანი ნემატოდა	15		
3	Meloidogyne fallax - კოლუმბიის გალებიანი ფესვის ნემატოდა	10		
4	Meloidogyne hapla - ჩრდილოეთის გალიანი ნემატოდა	10		
5	Meloidogyne incognita - სამხრეთის გალიანი ნემატოდა	20		
6	Meloidogyne javanica - იავური გალიანი ნემატოდა	20		
6. ფიტოპლაზმების იდენტიფიკაცია – 29 ნიმუში;			ნიმუშის	
1	Candidatus Phytoplasma asteris	5	ჩაბარებიდან	

2	Candidatus Phytoplasma mali	5	არაუმეტეს 15 კალენდარული დღისა	
3	Candidatus Phytoplasma pruni	5		
4	Candidatus Phytoplasma prunorum	5		
5	Candidatus Phytoplasma pyri	5		
6	Candidatus Phytoplasma rubi	2		
7	Candidatus Phytoplasma solani	2		
7. მავნე ორგანიზმების გავრცელების არეალის სწრაფი ზრდის, ახალი მავნე ორგანიზმის გამოჩენასთან დაკავშირებული კვლევები				
	ენტომოლოგიური, ბაქტერიოლოგიური, ვირუსოლოგიური, მიკოლოგიური, ჰელმინთოლოგიური კვლევები საჭიროების შემთხვევაში	100		